

[Arne Christiansen]

ning. Og det var jo ikke alene et europæisk, men også et amerikansk ønske.«

Ja vel, i dag er der ingen grænser for, hvad man pålægger den nuværende regering at rejse ud og gøre, at øve af pression, og så vidt jeg forstod det – vi har ikke fået dagsordenen delt ud endnu – forventer man endog, at et enkelt land skal være med til at udforme et NATO-*communiqué* i strid med alle de øvrige lande. Her er der noget, der er i strid, og det er et parti i strid med sig selv og i dyb indre splid. Jeg er meget taknemlig for dette citat af den tidligere statsminister fra dette telefonprogram. Der bliver videre sagt:

»Der er i hvert fald én ting, der er sikker: man kan ikke samtidig være modstander af atomvåben i Danmark og gå ind for dem andre steder i Europa.«

Dette er altså socialdemokratiets nye holdning. For nøjagtigt 15 måneder siden accepterede man atomvåben i andre lande, men stod herhjemme sammen om, at der ikke skulle være atomvåben på dansk jord. Dette har ikke noget med dobbeltbeslutningen at gøre. Det har noget med en uhyggelig dobbeltmoral at gøre.

Gert Petersen (SF):

Vi står nu i den situation, at forhandlingerne i Genève er brudt sammen. Den vestlige udstationering er indledt. Sovjetunionen agter nu også at genoptage sit udstationeringsprogram og oven i købet udvide det til andre lande.

Jeg husker, at statsministeren under den tidligere debat den 3. november her fra talerstolen sagde, at han ventede og håbede, at Sovjetunionen i sidste øjeblik ville komme med en så stor indrømmelse, at man kunne indgå en aftale. Jeg spurgte dengang, hvor stor den indrømmelse skulle være. Jeg fik ikke noget svar fra statsministeren. Så vil jeg godt selv svare: den afgørende sovjetiske indrømmelse skulle slet ikke bestå i et tilbud om at gå langt ned, men i en accept af vestlig raketudstationering i et eller andet omfang. Sovjets tilbud om at reducere sit arsenal og de seneste tilbud var sådan, at man ville være endt på et niveau en tredjedel under, hvad det havde været i årene 1959–1976 med 140 raketter, svarende til ca. 500 sprængladninger. Disse sovjetiske tilbud om reduktion var uinteressante i USAs ører, så

længe den vestlige modydelse skulle bestå i, at man gav afkald på udstationering.

Så kommer vi til spørgsmålet om dobbeltbeslutningen, og jeg synes, at der er grund til at tage fat på det spørgsmål nu.

Den var ikke, som man påstod i december 1979, et instrument til nedrustning. Den var en utvetydig beslutning om vestlig raketudstationering kædet sammen med et tilbud om forhandlinger om udstationeringens omfang.

I december 1979 besluttede NATO at udstationere raketter. Antallet kunne der handles om, men udstationeres skulle der. Det snilde punkt i beslutningens forhandlingsled lød som følger – undskyld det sære sprog, det er ikke mit eget:

»Enhver aftalt begrænsning på disse systemer skal være i overensstemmelse med princippet om lighed mellem parterne. Begrænsningerne bør derfor udformes som de jurelighed såvel i henseende til lofter som til retligheder.«

Dette indviklede juridiske sprog er i de sidste måneder her under debatterne blevet oversat til dansk, og så lyder det, at nu må man bryde det sovjetiske monopol på mellemdistanceraketterne. Hvorfor? I 1964–1977, i 13 år, accepterede NATO uden ringeste protest dette såkaldte monopol. Sagen er, at USA tabte interessen for landbaserede mellemdistanceraketter – de havde mange af dem – et par år efter, at Sovjet var begyndt at opstille sine landbaserede mellemdistanceraketter, og USA tabte interessen af den enkle årsag, at USA havde opfundet og produceret langt mere effektive atomvåben, som siden da er blevet raffineret og forbedret umådeligt.

Men i slutningen af 1970'erne var det sovjetiske monopol pludselig ikke til at leve med længere, fordi, sagde man, Sovjet har udskiftet sine gamle raketter med nogle mere moderne. Men disse mere moderne raketter havde ikke ændret væsentligt på en situation, som i forvejen var farlig, og som NATO altså affandt sig med i alle årene op til 1977. En markant skikkelse på højrefløjen i USA, professor Robert Tucker, sagde således til Information den 29. november:

»Russerne havde ikke brug for disse nye raketter til at smadre Vesteuropa. Det job kunne allerede SS-4'erne og SS-5'erne klare.«

Hvorfor så dette specielle postyr på grund af de nye raketter? Professor Tucker selv af-